

BEOGRADSKI CENTAR ZA LJUDSKA PRAVA

Kneza Miloša 4, 11000 Beograd, Srbija

Tel/fax (+381 11) 3085328

E-mail: bgcentar@bgcentar.org.rs

www.azil.rs

Savet za štampu

Francuska 5/7

11000 Beograd

Podnosilac žalbe: Udruženje građana Beogradski centar za ljudska prava, iz Beograda, ulica Kneza Miloša 4, 11000 Beograd, Srbija

Predmet: Žalba Savetu za štampu

Na osnovu člana 19 Statuta Saveta za štampu i člana 2 Poslovnika o radu Komisije za žalbe Saveta za štampu, Beogradski centar za ljudska prava podnosi žalbu Savetu za štampu protiv informativnog portala B92.

Navedeni portal je, dana 26. januara 2018. godine, objavio tekst pod nazivom „Prijava protiv Lukasa zbog govora mržnje“ (prilog), u kom se izveštava o pritužbi koju je udruženje „Da se zna“ podnelo Poverenici za zaštitu ravnopravnosti protiv pevača Aleksandra Vukasanovića – Ace Lukasa jer je dana 24. januara na televiziji sa nacionalnom frekvencijom (NACIONALNA HAPPY TV) širio govor mržnje protiv LGBT zajednice.

Istog dana, informativni portal B92 je navedeni tekst objavio na svojoj stranici društvene mreže *Facebook*, ispod kog je ostavljen veliki broj diskriminatornih komentara u kojima su izneti uvredljivi stavovi prema LGBT populaciji i u kojim se pozivalo na mržnju i nasilje protiv LGBT populacije.

Navešćemo neke od spornih komentara:

- „...Dakle, većina koja ne deli mišljenje pедера, MORA DA ĆUTI ili čim kaže svoje mišljenje, onda je to odmah GOVOR MRŽNJE!?!“; „...Naravno da se ne odnosi samo na homoseksualce, to je uvertira i za pedofile...Destrukcija svake vrste je na pomolu.“
- „Naravno da imas pravo da kazes da su te osobe poremećene i da njihovo ponasanje nije normalno i priridno. To nije govor mržnje“
- „More, ovi nastrani jedu govna, kome je to ugrožena ljudska prava? Njima?“
- „To je bolest kojom uporno pokušavaju da zaraze zdrav razum normalnih ljudi i još jedan od načina da rasture porodicu.“
- „Popusite vi malo i aci i svima nama normalnima jebem vam majku nenormalnu“
- “Marš nakaze derskepe idemo Aco”
- „Kako su jedva dočekali da se piše o njima. Bolesnici...valjda i drugi imaju pravo na svoje mišljenje i TRADICIONALNO I VERSKI OPŠTE PRIZNATO VASPITANJE. što se njih tiče medicina, psihologija i psihijatrija još nisu rekle konačnu reč. Ovaj teror koji vrše na tako histeričan način, neće im obezbediti ugled koji tako žarko žele, da oni kojih je hvala

Bogu manjina upravljaju svime, pa i državama. Nemoj samo da padnu na drugu stranu konja. Užas!!! Čovek mora da živj u stresu zbog pедера i lezbejki? Strašno!!! Truju omladinu svojom boleštinom, a mi to treba mirno da posmatramo???!!!“

- “Smrdljive pederine na vesala”
- “Mrs bolesnici raspali”
- “Ovi pederi se bas osilili pa zar mislite da je samo Aca lukas normalan u ovoj zemlji ima nas jos bar 7,5 miliona u Srbiji da necete mozda da nas ucite da je normalno ono sto vi imate u dupetu i u glavi. Samo da se zarati bezacete u tu vasu pedersku evropu kao kenguri od krokodila”

S tim u vezi, počinjena je povreda člana 5, tačke 4 Kodeksa novinara Srbije, prema kojoj novinar mora biti svestan opasnosti od diskriminacije koju mogu da šire mediji i da mora učiniti sve da izbegne diskriminaciju zasnovanu na rasi, polu, starosti, **seksualnom opredeljenju**, jeziku, veri, političkom i drugom mišljenju, nacionalnom ili društvenom poreklu.

Napred navedeni komentari, koji nisu uklonjeni, pored kršenja Kodeksa od strane moderatora, predstavljaju otvoreni govor mržnje i nastavak ozbiljnog ugrožavanja dostojanstva ličnosti pripadnika LGBT zajednice.

Treba imati u vidu i činjenicu da se diskriminatorni komentari nalaze na Facebook profilu informativnog portala B92 koji (u trenutku pisanja žalbe) prati 494,325 ljudi. Velika popularnost informativnog portala i mogućnost da informacije objavljene na njegovoj Facebook stranici budu dostupne velikom broju ljudi predstavlja pogodno tlo za raspirivanje mržnje i netrpeljivosti, podgrevanje atmosfere linča, pozivanje na nasilje i jačanje predrasuda prema LGBT populaciji. Upravo iz ovih razloga i negativnog uticaja koji objavljeni komentari imaju i mogu imati, smatramo da je odgovornost onoga koji ovakve komentare čini dostupnim tim pre veća.

Imajući u vidu Smernice za primenu Kodeksa novinara Srbije u onlajn okruženju,¹ praksu Saveta za štampu² ali i sudsku praksu i praksu Poverenika za zaštitu ravnopravnosti nesporna je odgovornost internet portala za objavljivanje neprimerenih komentara. Međutim, kada je u pitanju odgovornost informativnih portala za izostanak moderacije diskriminatornih komentara na svojim profilima na društvenim mrežama može se reći da ne postoji ustaljena praksa bez obzira o kojem mehanizmu zaštite govorili. Upravo iz tog razloga, na ovom mestu se pozivamo na mišljenje Poverenika za zaštitu ravnopravnosti od 9. maja 2016, godine³ u kojem je navedeno: „(...) Utvrđeno je da je A.T. odgovoran zbog toga što je takve komentare, koji po svojoj sadržini predstavljaju govor mržnje, držao dostupnim javnosti, a bio je u mogućnosti da ih ukloni.” Dalje u paragrafu 3.13, Poverenik konstatuje: “(...) Nasuprot tome, A.T. navedene komentare nije uklonio, već ih je držao dostupnim, a bio je svestan njihove sadržine budući da ih je čak i komentarisao. Imajući u vidu da je on započeo raspravu o navedenoj temi na navedenoj internet platformi, bilo je razumno da očekuje

¹ Smernice za primenu Kodeksa novinara Srbije u onlajn okruženju. „Korisnički stvoren sadržaj (User Generated Content). Sadržaj koji stvaraju sami korisnici (komentari), a koji se objavljuje na **kanalima komunikacije** onlajn medija i onlajn izdanja, takođe je predmet brižljive procene medija, a u zavisnosti od sistema moderacije koji konkretni onlajn medij ili onlajn izdanje primenjuje. Preporučuje se onlajn medijima i onlajn izdanjima, bez obzira na vrstu moderacije koju koriste, da izrade pravila objavljivanja korisnički stvorenog sadržaja, u kojima će jasno navesti koje vrste sadržaja (ponašanja) na svojim kanalima komunikacije ne dozvoljavaju i objasniti kako im funkcioniše sistem moderacije. Preporučuje se onlajn medijima i onlajn izdanjima da, u skladu sa svojim tehničkim mogućnostima, razviju sistem obaveštavanja korisnika o tome zašto određeni korisnički sadržaj nije objavljen (prethodna moderacija), odnosno zašto je određeni korisnički sadržaj uklonjen (naknadna moderacija).”

² Na primer, Odluka po žalbi Gej lezbejskog info centra protiv internet portala B92 od 27.10.2016, dostupna na <http://www.savetzastampu.rs/cirilica/zalbeni-postupci/3921>.

³ Mišljenje Poverenika za zaštitu ravnopravnosti br. 07-00-734/2015-02 dostupno je na <http://ravnopravnost.gov.rs/rs/prituzba-p-p-protiv-a-t-zbog-diskriminacije-po-osnovu-seksualnog-opredeljenja-i-govora-mrznje/>.

pojavu komentara, naročito imajući u vidu da je profil otvoren za javnost i da ima više od 3000 pratilaca. Samim tim, imao je i obavezu da se stara o eventualno nezakonitim sadržajima koji se pojavljuju na profilu, koje jedino on može da administrira.”

Molimo Komisiju za žalbe Saveta za štampu da, po ovoj žalbi, dalje postupa u skladu sa svojim ovlašćenjima.

U Beogradu, dana 19. februara 2018. godine

Za Beogradski centar za ljudska prava

BEOGRADSKI CENTAR
ZA LJUDSKA PRAVA
Izvršni direktor
• BEOGRAD •

Prilog:

1. Tekst objavljen na Facebook stranici:
<https://www.facebook.com/RTVB92/posts/10155823225715837>
2. „Printscreen“ spornih komentara: